



Plzeň 26.8.2011
čj. SRS 051179/2011

Oblastní odbor SRS
Slovanská alej 2179/20
326 00, Plzeň

Zpráva č. 17 oblastního odboru PLZEŇ o výskytu škodlivých organismů a poruch za období od 8.8.–28.8.2011

1. Počasí

V prvním týdnu sledovaného období bylo chladnější proměnlivé, deštivé a větrné počasí s nízkými teplotami do 20 °C. Následovalo postupné oteplování až k tropickým teplotám nad 30 °C doprovázené silnými bouřkami a místy přívalovými dešti. Od 27.8. dle předpovědi výrazné ochlazení.



2. Výskyt škodlivých organismů a poruch

Probíhají žně obilnin, jejichž průběh velice komplikuje počasí. Porosty jsou po dešťových srážkách na začátku období a po bouřkách a přívalových deštích mokré a polehlé, sklizené zrna se musí dosušet. Půda je podmáčená a lokálně znemožňuje vstup sklizňové techniky na pole. Vlhké a teplé podmínky vedou k nárůstu plísně bramborové, a proto pěstitelé již přistoupili k mechanickému či chemickému ničení natě brambor. Velmi rané odrůdy brambor se již začaly sklízet. Začíná sklizeň máku a ovsu a je dokončována sklizeň slivoní. Probíhá setí ozimých řepok.

OBILNINY

Obilniny jsou zralé a jsou napadány černěmi a dalšími chorobami. Je dokončena sklizeň ječmene ozimého a jarního.

PŠENICE OZIMÁ (RF 89-99)

Vlhké počasí napomáhá u ještě nesklizených porostů k rozvoji **černí obilnin (*Alternaria* spp.)** v klasech, **snětivostí pšenice rodu *Tilletia* (*Tilletia tritici*, *Tilletia controversa*, *Tilletia laevis*)** a **růžovění klasů pšenice (*Fusarium* spp.)**.

LUSKOVINY

HRÁCH SETÝ (RF 89)

Porosty, které ještě nejsou sklizeny, jsou mnohdy vlivem přívalových srážek a bouřek polehlé, lusky se otevírají a semena vypadávají (např. Plzeň – sever, Vochov).

OLEJNINY

ŘEPKA OZIMÁ (RF 99 a 0 – 10)

Je dokončována sklizeň porostů řepky ozimé. Porosty řepok jsou lokálně poškozené dešti, kroupami a následným výdřelem semen. Zaseté nové porosty již začínají vzcházet. Zjištěn střední výskyt **hlízenky obecné (*Sclerotinia sclerotiorum*)** po sklizni na Tachovsku



(Maršovy Chody, 17.8.) a Rokycansku (Mirošov, 9.8.) a slabý výskyt této choroby na Chebsku (Jesenice u Chebu, 18.8.) a Karlovarsku (Sedlo u Toužimi, 16.8.).

OKOPANINY

BRAMBORY (RF 79-83)

Slabé až střední výskyty **plísně bramborové (*Phytophthora infestans*)** hlášeny téměř z celé oblasti. Silné výskyty plísně bramborové v porostech brambor drobných pěstitelů pozorovány v různých místech celé oblasti.

Informace k ošetření proti plísni bramborové a další informace naleznete v programu „Prognóza plísně bramboru“, který je dostupný na internetových stránkách www.srs.cz nebo na odkazu <http://eagri.cz/public/web/srs/portal/skodlive-organismy/prognozy-vyskytu-so-na-uzemi-cr/vyskyt-plisne-bramboru.html>

Z důvodu dešťů se množí a narůstají výskyty **bakteriálního černání stonku (*Erwinia carotovora*)** téměř na celém území oblasti. U zahrádkářů jsou porosty brambor místy silně napadeny a poškozeny touto chorobou. Slabý výskyt **vločkovitosti hlíz bramboru (*Thanatephorus cucumeris*)** sledován v okrese Karlovy Vary (Krásné Údolí, 8.8. a 15.8.). Slabé výskyty larev a letních brouků **mandelinky bramborové (*Leptinotarsa decemlineata*)** pozorovány téměř ve všech okresech.

Porost se prochází ve směru výsadby a zaznamenává se počet brouků. Počet a délka průchodů se stanoví tak, aby bylo prohlédnuto 0,1 ha, u ploch větších jak 10 ha 0,2 ha, přičemž je nutno porost projít nejméně 4krát na různých místech tak, aby bylo podchyceno průměrné napadení.

Ošetření se provádí v době maxima líhnutí larev, tj. v době, kdy vylíhlé larvy dosáhnou 3. stupně (L₃). Ošetření by mělo být ukončeno do doby, než začnou převládat larvy L₄.

Chemickou ochranu je třeba využívat až při hospodářsky významném výskytu mandelinky bramborové, to je při výskytu 5000 larev na 1 ha. Chemické přípravky, respektive jejich účinné látky, je nutné střídát v rámci antirezistentní strategie a omezit jejich použití za vysokých teplot, zejména v případě pyretroidů.

PÍCNINY

JETEL LUČNÍ

Slabý výskyt **hraboše polního (*Microtus arvalis*)** sledován v okrese Tachov (Tachov, 11.8. a 16.8.).

Pozorování hrabošů se provádí v porostech jetelovin o výměře větší než 5 ha na počátku a na konci vegetace a v létě po druhé seči.

Zjišťují se počty užívaných nor (nory s čerstvými výhrabky nebo pobytovými stopami) v přepočtu na 1 ha a to na základě 4 průchodů o šířce 2,5 m a délce 100 m, resp. cca 140 kroků (celkem 4 x 250 m² = 1000 m²) a vynásobením 10x.

Chemické ošetření se v létě v jetelovinách provede při dosažení nebo překročení prahu škodlivosti, tj. pokud se zjistí více než 200 užívaných nor na 1 ha.

OVOCNÉ DŘEVINY

Jádroviny

JABLOŇ (RF 76 - 85)

Téměř na všech lokalitách se v enormním množství vyskytuje **vosa obecná (*Vespula vulgaris*)**, která nabodává jablka, čímž se druhotně zvyšuje nárůst houbových chorob a také tím roste předpoklad skládkových chorob. V okrese Plzeň – jih (Nebílovy, 9.8.) zjištěn velmi slabý výskyt **moniliniové hniloby jablek (*Monilinia fructigena*)**. Zaznamenán slabý výskyt mšice **vlnatky krvavé (*Eriosoma lanigerum*)** – (Nebílovy, 12.8.). Nebyl zaznamenán výskyt samců **obaleče zimolézového (*Adoxophyes orana*)** ve feromonových lapácích na žádném pozorovacím bodě.



Sledování letu dospělců **obaleče zimolézového** do feromonových lapáků se provádí 2krát týdně od 1.5. do 15.9.

Základem ochrany je jedno ošetření proti první generaci škůdce. Ovicidní ošetření je nutné provést ihned při zjištění úlovku nejméně 10 motýlků/lapák/1-4 ha za 3-4 dny. Larvicidní ošetření se provádí při zjištění SET 2.100 HS od doby úlovku nejméně 10 motýlků na lapák/1-4 ha za 3-4 dny. V případě potřeby je možné provést preventivní ovicidní ošetření v době zvýšeného úlovku motýlků, nebo preventivní larvicidní ošetření při zjištění SET 2.100 HS od doby zvýšeného úlovku v lapácích.

Byl zaznamenán pouze slabý výskyt **obaleče jabloňového (*Argyroplote variegana*)** ve feromonových lapácích na Plzni - jihu (Nebílovy, 9.8., 17.8., 19.8. a 25.8.).

Sledování letu dospělců **obaleče jabloňového** do feromonových lapáků se provádí 2krát týdně od 1.5. do 15.9.

Termín larvicidního ošetření je podle signalizace cca 7-12 dní po vrcholu letové vlny.

V sadu Nebílovy (okres Plzeň - jih, 9.8., 17.8., 19.8. a 25.8.) zjištěn slabý výskyt dospělců **obaleče jablečného (*Cydia pomonella*)** ve feromonových lapácích.

Sledování letu dospělců **obaleče jablečného** do feromonových lapáků se provádí 2krát týdně od 1.5. do 15.9. a jednorázově se před sklizní zjišťuje počet napadených plodů.

Signalizace nutnosti a doby ošetření závisí na volbě použitého přípravku. Ovicidy se používají ve dvou až třítydenních intervalech po ukončení květu jabloní, jakmile se zjistí ve feromonových lapácích úlovek 10 a více motýlků na lapák za 3-4 dny. Potřeba ošetření larvicidy se určuje kontrolami kladení škůdce, vizuálními prohlídkami 100 náhodně vybraných plodů. Práh hospodářské škodlivosti jsou 2 vajíčka na 100 náhodně zvolených plodů a k nim přilehlých listů.

Peckoviny

SLIVŮN (RF 85-87)

Na Tachovsku pozorován slabý výskyt **červené skvrnitosti listů švestky (*Polystigma rubrum*)** a **tetovníčky švestky (*Phoma pomorum*)** - (Tachov, 23.8.). Byl zaznamenán slabý výskyt **obaleče východního (*Cydia molesta*)** ve feromonových lapácích v okrese Plzeň – jih (Nebílovy, 19.8. a 25.8.). **Obaleč švestkový (*Cydia funebrana*)** ve feromonových lapácích zaznamenán ve slabé intenzitě na Plzni – jihu (Nebílovy, 9.8., 12.8., 17.8., 19.8., 23.8. a 25.8.) a Tachov (Tachov, 23.8.).

Sledování letu dospělců **obaleče švestkového** do feromonových lapáků se provádí 2krát týdně od 1.5. do 15.9. a jednorázově se před sklizní zjišťuje počet napadených plodů.

Dospělci létají ve dvou vlnách. Proti první generaci je třeba zasahovat jen v případě nízké násady plodů. Proti druhé generaci se doporučuje aplikovat registrované insekticidy za týden po vrcholu letu samců do feromonových lapáků nebo při zjištění dvou a více vajíček na 100 náhodně odebraných plodech.

OKRASNÉ DŘEVINY

HLOH (*Crataegus* sp.)

V důsledku vlhkého, teplého a větrného období došlo k výraznému šíření a projevu **bakteriální spály růžovitých (*Erwinia amylovora*)** na volně rostoucích hlozích v Plzni.

PĚNIŠNÍK (*Rhododendron* sp.)

Zjištěn a laboratorně ověřen výskyt ***Phytophthora ramorum*** na dovezených pěnišnicích z Holandska (Kláštěr, k.ú. Teplá).

Za oblastní odbor Plzeň zpracovala: Ing. Zuzana Pšererová